

Ändring av förordning om ytterligare stöd till medlemsstater vid naturkatastrofer

2016/17:FPM36

Näringsdepartementet

2016-12-22

Dokumentbeteckning

KOM (2016) 778

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller ytterligare stöd till medlemsstater som drabbats av naturkatastrofer

Sammanfattning

För att snabbare kunna finansiera viktigt återuppbyggnadsarbete i regioner som drabbats av naturkatastrofer via regionalfonden föreslår kommissionen en ändring av förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, m.fl. Ändringen skulle innebära att operationella program kan införa ett separat insatsområde för insatser för återuppbyggnadsarbete. Insatserna skulle kunna finansieras till 100 procent från regionalfonden och kostnaderna skulle vara stödberättigade från och med den dag katastrofen inträffade. Alltså skulle de ha en retroaktiv verkan.

Regeringen anser att det måste klargöras hur det aktuella förslaget förhåller sig till redan existerande stödmöjligheter samt säkerställa att det är i linje med sammanhållningspolitikens bärande principer.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Förslaget är föranlett av de jordbävningar som under 2016 har drabbat Italien och de omfattande kostnader som uppstått för att återställa kulturarvet i de

drabbade områdena. Enligt kommissionens förslag finns det ett behov av att EU snabbt ska kunna erbjuda effektivt stöd i form av medel från den Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf).

Enligt kommissionen ska Eruf- medlen komplettera de insatser som finns tillgängliga inom ramen för Europeiska unionens solidaritetsfond.

Kommissionens ändringsförslag presenterades den 30 november.

1.2 Förslagets innehåll

För att finansiellt kunna stödja medlemsstater som drabbats av naturkatastrofer föreslås möjligheten att inrätta ett separat insatsområde, inom ramen för ett Eruf finansierat operativt program. Insatser som kan medfinansieras inom ramen för det separata insatsområdet är de som är kopplade till återuppbyggnad till följd av större och regionala naturkatastrofer. Detta är möjligt enligt definitionen i rådets förordning (EG) nr 2012/2002 om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond. Insatsområdena föreslås ha en medfinansieringsgrad på upp till 100 procent.

För insatser inom det separata insatsområdet föreslås ett undantag från bestämmelsen om startdatum för stödberättigande för utgifter som beror på programändringar. Detta skulle säkerställa att utgifter som uppkommer från och med den dag då naturkatastrofen inträffade kan berättiga till stöd även efter en programändring.

Förslaget innehåller också en bestämmelse som ska täcka utgifter för åtgärder som medlemsstaternas myndigheter vidtagit direkt efter att naturkatastrofen inträffat och innan det operativa programmet ändrats, och som ersatts enligt befintligt medfinansieringsgrad. När det separata insatsområdet inrättats kan den högre medfinansieringsgraden tillämpas genom nödvändiga anpassningar av nästkommande betalningsansökan och, vid behov, av nästkommande räkenskaper.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget väntas inte innebära någon förändring av regelverk i Sverige.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Den föreslagna ändringen medför inga förändringar av de årliga taken för åtaganden och betalningar i den fleråriga budgetramen enligt bilaga I till förordning (EU) nr 1311/2013.

Ändringen håller sig inom ramen för det totala anslaget för perioden 2014–2020 och är därför budgetneutral. Den högre medfinansieringsgraden på upp till 100 procent kommer att innebära att utbetalningar delvis tidigareläggs och att de blir lägre i ett senare skede, eftersom det totala anslaget förblir oförändrat. Totalt räknar kommissionen med att 1644 euro tidigareläggs under åren 2015, 2016 och 2017 för att senare räknas av för 2019 och följande år.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser att det är viktigt att få klarhet i hur de föreslagna åtgärderna förhåller sig till Europeiska unionens solidaritetsfond. Solidaritetsfonden har inrättades för att snabbt kunna ge stöd vid större naturkatastrofer och hjälpa katastrofdrabbade områden i Europa. Det måste klargöras på vilket sätt förslaget ska säkerställa komplementaritet och undvika överlappning. Hittills har skador som uppkommit genom naturkatastrofer främst hanterats via just Solidaritetsfonden.

Regeringen anser att nationell medfinansiering är en grundläggande princip inom sammanhållningspolitiken för att säkerställa bättre kvalitet, nationell förankring och prioritering av projekt.

Det är vidare viktigt att säkerställa att de åtgärder som beslutas är balanserade, finansieras inom antagen budget och inte undergräver sammanhållningspolitikens bärande principer. Det är samtidigt viktigt att klarlägga de budgetära konsekvenserna av förslaget och säkerställa att det inte innebär några ökade åtaganden.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater har ställt frågor kring hur förslaget förhåller sig till solidaritetsfonden och ifrågasatt medfinansieringsgrad på 100 procent.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkt är inte känd.

Förslaget har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Eruf behandlas i artikel 174, 175, 176, 177 och 178 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Rättslig grund för förslaget är artikel 177 FEUF som uppger att förslaget beslutas av Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen gör bedömningen att förslaget är i enlighet med subsidiaritets och proportionalitetsprincipen. Man menar att motsvarande insatser inte kan göras på nationell nivå. Regeringen gör ingen annan bedömning

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen anger att denna förordning bör träda i kraft omedelbart efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Ändringen ska tillämpas från och med den 1 januari 2014.

4.2 Fackuttryck/termer

-